

“MEĐUNARODNA POLICIJSKA SARADNJA” - Eldan Mujanović

Prikaz knjige

“INTERNATIONAL POLICE COOPERATION” - Eldan Mujanović

Book review

Kenan KAPO

„Međunarodna policijska saradnja“ djelo je autora dr.sc. Eldana Mujanovića napisano na ukupno 161 strani teksta latiničnim pismom. Knjiga je podjeljena na predgovor, uvod, pet poglavlja, popis literature, prilog popisa analiziranih pravnih izvora.

Prije samog uvoda, autor je dao prikaz u vidu predgovora kojim približava izučavanje tematike međunarodne policijske saradnje, te upućuje na činjenicu da se za izučavanje međunarodne policijske saradnje ne bi moglo reći kako pripada nastojanju novijeg datuma, prosto iz razloga što su različite forme uzajamnih kontakata između policijskih tijela različitih država i zajedničko poduzimanje radnji iz njihove nadležnosti, stari skoro koliko i postojanje organizovanog i pravno uređenog policijskog sistema savremenih država. Autor u predgovoru naglašava i značaj potreba za međunarodnom policijskom saradnjom u cilju sprečavanja kriminala.

Nakon predgovora u knjizi je autor obradio pet poglavlja koji je svaki zaseban kao svoja cjelina ali veoma vješto povezan u cilju shvatanja pojma i problema međunarodne policijske saradnje.

U prvom poglavlju koje nosi naziv „Pojam međunarodne policijske saradnje“ u pojedinačnim podnaslovima opisuje osnovna pojmovna određenja međunarodne policijske saradnje. Autor daje opis povezanosti međunarodne policijske saradnje sa drugim naučnim disciplinama kao što su: međunarodna policijska saradnja i međunarodno pravo, međunarodna policijska saradnja i ustavno pravo, međunarodna policijska saradnja i krivično pravo, međunarodna policijska saradnja i policijsko pravo, međunarodna policijska saradnja i kriminalistika. Također u ovom poglavlju je autor opisao i historijat razvoja međunarodne policijske saradnje, dajući akcenat na tome da je u međunarodnim odnosima oduvijek postojala dimenzija kontrole kriminaliteta. Tako se autor bazira na analizu ranih početaka razvoja policijske saradnje u Evropi, institucionalizaciju međunarodne policijske saradnje, osnivanje Interpola. Također, autor je u okviru ovog poglavlja dao i prikaz teorijskih osnova međunarodne policijske saradnje

što je značajno za dalje praćenje analizirane tematike u knjizi. Tako je autor dao prikaz podjele pristupa izučavanju teoretskog pristupa međunarodnoj policijskoj saradnji u odjeljcima kao: normativni pristup, državno-centralističko objašnjenje, ekonomske poglede, birokratski model.

U drugom poglavlju koje nosi naziv „Instituti međunarodne policijske saradnje“ autor daje prikaz važnijih kriminalističkih radnji koje se predviđaju u međunarodnim izvorima, a to su prekogranično nadziranje, prekogranično praćenje, razmjena podataka, nadzor prometa i isporuke opojnih sredstava, psihotropnih tvari, oružja, nuklearnog otpada i drugih predmeta, zatim, nadzor nad finansijskim operacijama, tokovima kretanja novca itd. Instituti koje je autor obradio u ovom poglavlju su: razmjena informacija, potraga, prekogranična potjera, prekogranični nadzor, policijski službenici za vezu, zajednički istražni timovi, prikrivena istraživanja, zaštita žrtve, zajednička edukacija i obuka. U ovom poglavlju autor se vješto koristi literaturom drugih autora i zakonskih normativa koji određuju postupanje prilikom primjene Instituta međunarodne policijske saradnje.

Treće poglavlje „Međunarodne organizacije policijske saradnje“ daje prikaz o Međunarodnim organizacijama kao jedne od važne komponente u shvatanju međunarodne saradnje. Autor nam razvrstava organizacije u tri grupe i svaku opisuje zasebno. Prvu grupu čine organizacije za univerzalnu međunarodnu policijsku saradnju u koju spadaju Ujedinjene nacije i Interpol. Autor je dao opšti prikaz ovih organizacija i njihove nadležnosti u procesu međunarodne saradnje policijskih struktura. Kao drugu grupu međunarodnih organizacija policijske saradnje autor navodi organizacije za regionalnu međunarodnu policijsku saradnju, a opisuje posebno opšti prikaz, regionalnu policijsku saradnju u Evropi (TREV), subregionalnu policijsku saradnju u Evropskoj uniji, Evropski policijski ured – EUROPOL i Centar za policijsku saradnju u Jugoistočnoj Evropi (SELEC). Kao posljednju i treću grupu autor navodi bilateralnu međunarodnu policijsku saradnju. Na kraju, može se reći da autor daje do znanja da Međunarodne policijske organizacije služe ostvarenju međunarodnih policijskih odnosa. U ovom poglavlju naglašava se značaj o tome kako međunarodni policijski odnosi trebaju doprinijeti većoj konzistentnosti, efektivnosti, predvidivosti i legitimitetu međunarodne saradnje.

„Međunarodna policijska saradnja u odnosu na pojedina krivična djela“ naslov je četvrtog poglavlja u kojem autor pojašnjava načine suzbijanja krivičnih djela, te angažovanost organizacija i primjenu metoda, te pravnih okvira za suzbijanje krivičnih djela. Tako autor u prvom odjeljku ovog poglavlja daje prikaz pravnog okvira i način suzbijanja terorizma i angažovanost organizacija za međunarodnu policijsku saradnju u brobi protiv terorizma. Suzbijanje zločina protiv čovječnosti je danas veoma aktuelna tema i sve je veća pojava ovog vida kriminaliteta, pa je na organizacijama za međunarodnu policijsku saradnju da uz što veći angažman pristupe analizi pravnih izvora koji tretiraju prava čovjeka i unaprijede ih kroz krivično-pravnu zaštitu u prekograničnim okvirima.

U odjeljku o suzbijanju transnacionalnog organiziranog kriminaliteta dati su izvor nastanka takvih oblika kriminaliteta i način suzbijanja krivičnih djela takvog vida. Također, imajući u vidu sve veće ekspanzije i upotrebe interneta, autor na stručan način daje prikaz problema suzbijanja visokotehnološkog kriminaliteta koji se još naziva cyber kriminal. Autor naglašava da su brojni međunarodni izvori doneseni pod okriljem međunarodnih organizacija koji uređuju oblast suprostavljanja visokotehnološkom kriminalu. Tako je zahvaljujući najranijim intervencijama ovih organizacija (UN, Vijeće Evrope, EU, OECD, Interpol), međunarodna saradnja u ovom području je danas na zavidno

visokom nivou.

U petom poglavlju koje nosi naziv „Međunarodna policijska saradnja u Bosni i Hercegovini“ je i najzanimljiviji i naučno utemeljen način prikaza međunarodne policijske saradnje u kojim je došlo do izražaja sposobnost autora da poveže i istražuje pravne i naučne dokaze o policijskoj saradnji.

Na adekvatan metodološki pristup autor pojašnjava pretpostavke za razvoj policijske saradnje u Bosni i Hercegovini. Tako autor daje prikaz analize unutrašnjeg pravnog okvira u Bosni i Hercegovini koji uređuje pitanje međunarodne policijske saradnje. Taj prikaz autor započinje ograničenom analizom nedavnog historijsko-pravnog razvoja same države. U okviru poglavlja opisani su organizacijski propisi međunarodne policijske saradnje u Bosni i Hercegovini, tako je autor dao prikaz policijskog sistema Bosne i Hercegovine koji čine policijska tijela koja su zakonom nadležna za obavljanje svojih poslova na nivou države, entiteta i lokalnom nivou. U ovom odjeljku autor nam daje prikaz relevantnih zakonskih propisa na osnovu koji djeluju policijska tijela na svim nivoima. Također, navedena je uloga i značaj sudstva i tužilaštva u istragama i sankcionisanju počinitelja krivičnih djela od međunarodnog značaja i lokalno.

U narednom odjeljku autor se stručno pozabavio tematikom propisa o pravima i dužnostima ovlaštenih službenih osoba. Tako, nakon analize propisa o organizaciji i nadležnostima državnih agencija za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini nameće se potreba za analizom propisa o policijskim ovlaštenjima. Uvažavajući značaj tih potreba autor nam i daje prikaz tih propisa među kojima najveći akcenat daje na Zakon o policijskim službenicima BiH.

Saradnja unutar Bosne i Hercegovine je također za autora važno područje za kvalitetnu međunarodnu saradnju. Autor tako u ovom dijelu naglašava da je osim unutrašnjih propisa koji uređuju organizaciju, nadležnost i ovlaštenja policijskih tijela u BiH potrebno istaći da je u cilju osiguranja efikasnog vršenja poslova iz nadležnosti ovih tijela zakonom uređena i njihova službena saradnja i međusobni odnosi. Autor navodi zakonske atribute koji omogućavaju policijskim strukturama lakšu saradnju u vidu razmjene podataka i lišenja slobode, tj. sprovođenje lica.

Propise o međunarodnoj saradnji autor opisuje u odjeljku koje nosi naziv „Propisi o međunarodnoj saradnji“. Tako se navodi da u u pogledu poslova međunarodne policijske saradnje, treba naglasiti da je primarno Ministarstvo sigurnosti BiH nadležno za poslove saradnje sa Interpolom. Autor navodi i modalitete saradnje i u tom smislu navodi kako je što se tiče modaliteta ostvarenja međunarodne policijske saradnje, zakonom predviđeno da SIPA saraduje sa stranim tijelima za provođenje zakona u krivičnim stvarima i da to ostvaruje putem Ureda za saradnju sa Interpolom. Autor u ovom dijelu navodi niz propisa kojih se trebaju pridržavati i po njima postupati policijska tijela u BiH, a s ciljem kvalitetnije međunarodne saradnje policijskih tijela.

Na kraju autor navodi i izvore o multilateralnoj i bilateralnoj policijskoj saradnji, tj. izvori koji uređuju policijsku saradnju i popisanih sporazuma o međunarodnoj saradnji. U prilogu autor strukturalno daje popis analiziranih pravnih izvora koji se primjenjuju kod konstruktivnog djelovanja međunarodne policijske saradnje.

Biografija

Kenan Kapo rođen u Sarajevu gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao i magistrirao na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije u Sarajevu. U periodu od 2012. do 2013. godine zaposlen u MUP-u Kantona Sarajevo na različitim radnim mjestima i to: inspektor za organizovani kriminal, inspektor za opšti kriminalitet, inspektor za krvne i seksualne delikte, inspektor za imovinski kriminalitet, zamjenik komandira policijske stanice i komandir policijske stanice. Završio više desetina stručnih obuka, seminara i edukacija iz oblasti sigurnosnog sistema. U periodu od 2013. do 2015. godine obavljao dužnost direktora KPZ PT Sarajevo. Trenutno obavlja dužnost direktora Federalne agencije za upravljanje oduzetom imovinom.
kkapo-ak@fkn.unsa.ba.